

FOTOKLUB ČAKOVEC

DRAVSKA LUTANJA

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA
DAVORINA MANCEA

Galerija Scheier Čakovec
17. siječnja - 16. veljače 2013

centar za kulturu - čakovec

Fotoklub Čakovec
www.fotoklub-cakovec.hr
info@fotoklub-cakovec.hr

Otkad je Međimuraca, Drava je snažno djelovala na ljude pitomog kraja nastanjene među dvjema rijekama. Manceova Drava propitkivanje je igre svjetla nad njom, na njenoj površini i u njenom gibljivom i putenom tijelu. Autorova privrženost i ljubav prema ljepotama prirode, duboko ukorijenjena u njegovim ranim sjećanjima, izvire iz svake njegove slike bilježene okom uma, olovkom prirode i magičnom opskurnom napravom čijim je zakučastim moćima ovladao. Veličanstvo prirodnog svjetla u najintimnijim trenucima snenog buđenja dana s pastelnim ružičastim nijansama i zavodljivog sutona u crveno-narančastom njegova lirska duša zahvaća s dubokim razumijevanjem, strašću i upornošću. Priroda je istinski lijepa i veličanstvena, oduševljeno i svakom svojom fotografijom progovara Mance artikulirajući svoje impresije tonovima, bojama, kompozicijama, jukstapozicijama, ravnotežom, kontrapunktima i simbolima. Autorski je rukopis već prepoznatljiv – ne zbog najčešćeg motiva kojim se autor igra lutajući obalama svojeg djetinjstva, već zbog neposrednog i pročišćenog doživljaja riječnog krajolika kojim progovara kroz svoje slike duboko zahvaćajući intimu svog bića. Fotografije uvelike zbere o fotografu. Želite li upoznati Davorina Mancea, samo se morate zagledati u neku od njegovih fotografija. Ako želite upoznati njegovu bit, odaberite njegove dravske pejzaže okupane zorom i smirajem, maglom i bistrinom, bojom i crnilom.

Kolekcija fotografija Dravska lutanja spoj je triju pejzažnih ciklusa kojima autor nadjeva zavičajna imena: Črna Drava, Dravski Čon te Zjutra i zvečera. Ciklusi su objedinjeni temom i pristupom, no svaki zrači specifičnim autorovim senzibilitetom za vizualno i simbolično. Generalni dojam koji ostavljaju Manceovi pejzaži snažna je povezanost s topografijom rijeke djetinjstva i duboka proživljenost trenutka, tj. vremena u kojem nastaje pojedina njegova slika. Manceovi ciklusi djeluju vanvremeno, kao da ne pripadaju postindustrijskom dobu, već kao da teku neovisno i neukroćeno baš kao ono malo neukroćene iskonske Drave koju moderan svijet nije uhvatio u žrvanj.

Črna Drava

Ciklus crno-bijelih fotografija Črna Drava na impresionistički način naglašava sjenu i tamu kao osnovni element slike. Autor Dravu prikazuje vizualno transformirano, prije svega kontrastno. Podeksponiranjem dodatno naglašava crnilo smjelim pastuoznim nanosima tame. Upravo tama doprinosi doživljenom ozračju koje autor prenosi. Svjetlosti dopušta bojažljivu prisutnost, ona je meka i disperzna, lagana i nenametljiva. Stječemo dojam kao da se blago spušta nad Dravske tišine. Refleksije su tek blago naznačene, ono malo svjetla tone u tamnu rijeku. Drvo, kamen i voda elementi su kojima se Mance poigrava, suočavajući blage valovite oblike ili kristalnu ravan vode te plastičnost oblutaka s oštrim linijama drveća i njegovim grčevitim stremljenjima. U Črnoj Dravi stražnji su planovi često potopljeni u magli. Djeluju mitski, gotovo kao kob koja se nadvila nad vremenom koje teče ili je nekim čudom zaustavljeno. Artikulirani autorov izričaj govori nam kako gleda i vidi svijet, kako ga doživljava i emotivno proživljava. Gleda svijet otvorenih očiju i širokom dušom međimurske ravnice, melankoličnom melodijom tradicijskih napjeva.

Dravski čon

Odnos čovjeka i prirode česti je topos u umjetnosti. U ciklusu Dravski čon Mance se prepušta kontemplaciji, gotovo bismo rekli čistom estetskom intelektualizmu. Dravski su čamci metafora Čovjeka uronjenog u vrijeme koje je često zaustavljeno u nađenoj situaciji. Niti kolorit, niti akromatika u tom ciklusu nisu od presudne važnosti. Likovno gledano autor progovara tek kroz jukstapoziciju odmjerenim vizualnim jezikom (čamci, ti usamljeni putnici privezani za obale, supostavljeni su okolini s kojom se stapaju i kojoj se prepuštaju). Specifična ikonografija Dravskog čona nadraستا svakodnevnu situaciju s obale u opće mjesto uzdignuto do sfera idealnog i simboličnog, nepretenciozno i nenaglašeno pričajući priču o istovremenom skladu i neskladu, plovidbi i iščekivanju, radosnom životu i potonuću u hladne dubine. Većina fotografija tog ciklusa statične je kompozicije snimljene na mirnoj vodi. Ta statičnost i mirnoća pridonosi dojamu naglašene vješto kodirane intelektualnosti imanentne cijelom ciklusu. Forma slike podređena je prenošenju stavova, misaonih refleksija temeljem nađenih motiva transformiranih u simbole i metafore. Autor se igra mislima o odnosu čovjeka i prirode te bitko reflektira o smislu života. Dravski čon na neki je način hesseovska igra staklenim perlama Meštra Igre u fiktivnoj zemlji Kastaliji – podređena meditaciji i postizanju ravnoteže duhovnog i prirodnog.

Zjutra i zvečera

Ako u kojem ciklusu do izražaja dolazi bogatstvo prirodnog svjetla onda je to definitivno Zjutra i zvečera. Naziv ciklusa upućuje na trenutke između dana i noći u

kojima nas priroda časti najraskošnijim svjetlom. Autor se već godinama napaja na vrelu svoje nepresušne inspiracije upijajući poeziju svjetla kad sunce dotiče liniju horizonta pretvarajući krajolik u potencijalni pejzaž. Snaga sunčeva svjetla zaista je golema, ne samo u fizikalnom smislu, već i u smislu estetske potencije kojom svjetlošću okupani krajolik dobiva novu dimenziju i vrijednost. Manceov senzibilitet za kolorit jasno se ogleda u njegovim visokoinformiranim površinama koje su napokon izložene oku javnosti. Dubokoplava, tirkizna, vatrenonarančasta, jarkožuta, pastelholubičasta, žutozeleni; pravi vatromet. Boje su uglavnom sekundari i tercijari kombinirani kolorističkim kontrastima, komplementarnim kontrastima, toplo-hladnim kontrastima, kontrastima kvalitete i kvantitete ili susjedno. Slike Zjutra i zvečera naglašeno su koloristički harmonizirane i uravnotežene iako su počesto koloristički odnosi unutar kadra vrlo složeni. Voda mu gotovo redovito služi kao velika reflektirajuća površina, metafizičko platno za redefiniciju kolorita neba i oblaka pa se odnosi prednjih i stražnjih planova mogu iščitati kao alegorija odnosa umjetnika i njegova djela. Ciklus je dinamičan, slavi veselja i radosti života, svaka je slika poput kakve oaze. Uspoređujući taj tip fotografskog stvaralaštva s književnoumjetničkim formama možda bismo ga mogli usporediti s pastoralom. Tim se ciklusom Mance definitivno vraća svojim korijenima, bezbrižnom djetinjstvu, ljepoti netaknute prirode, ponekad veselo i bezbrižno, ponekad melankolično.

Sve fotografije Davorina Mancea njegova su osobna definicija i vizualna redefinicija, impresija i emotivni doživljaj svjetlosti i oblika nad rijekom Dravom. U svojim usamljenim lutanjima zorama i smirajima dana tijekom svih doba godišta stremi uhvatiti svjetlo i oblik, svoju misao i osjećaj propitkujući vlastito i opće. On je fotograf fizike, metafizike, estetike i psihologije riječnog krajobraza i krajobraza vlastite duše i uma.

Davor Žerjav
Fotoklub Čakovec

IMPRESSUM

Nakladnik:
Fotoklub Čakovec
A.Schulteissa 19, 40 000 Čakovec e-
mail: info@fotoklub-cakovec.hr

Organizatori izložbe:
Fotoklub Čakovec i Centar za kulturu Čakovec.
Za organizatore: Davor Dolenčić, predsjednik fotokluba
i Marina Oskoruš, voditeljica izložbenog prostora

Selektor izložbe: Davor Žerjav
Postav izložbe: Davor Dolenčić, Filip Lučin, Davor Žerjav, Davorin Mance
Uvodni tekst: Davor Žerjav
Oblikovanje i priprema za tisak: Davorin Mance
Tisak: ETIC Čakovec
Naklada: 100 primjeraka

Pokrovitelji:

